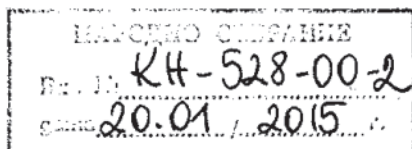

СДРУЖЕНИЕ „ЖИВОТ В СПЕКТЪРА“

Варна, р-н Одесос, п.к. 9000, ул. „Цар Иван Шишман“ 15,
ЕИК: 176501246, Тел: +359 893207559, e-mail: jivot_v_spektara@abv.bg

До Г-жа Цецка Цачева
Председател на Народното събрание на Р.България
Г-жа Милена Дамянова
Председател на комисията по образование към НС
Проф. Тодор Танев
Министър на образованието и науката
Г-жа Ваня Кастрева
Зам. Министър на образованието и науката

Становище

Относно: Законопроект за Предучилищното и училищното образование.

Като организация на родители на деца и ученици с аутизъм, сдружение „Живот в спектъра“ подкрепяме принципно приемането на нов закон за предучилищното и училищното образование. Детството на децата с аутизъм също е свързано с училището. Те постъпват там с доброто пожелание да бъдат вдъхновители на това, обществото ни да прояви повече разбиране и съпричастност към учениците с обучителни затруднения. Приобщаването и включването на децата с аутизъм в общообразователните училища и детски градини е дълъг и труден процес свързан с приемането на принципи и ценности, които биха променили някой по конкретни норми наложени в обществото по отношение на хората с аутизъм в България.

Във връзка със законопроекта нашите предложения са следните:

1. В паралелки и групи в които се обучават интегрирано деца със специални образователни потребности, да бъде назначен помощник учител, който да подпомага обучението на децата и учениците със специални образователни потребности. Някой от учениците със аутизъм се нуждаят от подкрепата на социален асистент, който да подпомага престоят им в училище по време на учебният процес и в междучасията. При необходимост да бъде осигурено и присъствието на социален асистент.
2. Запазване на досегашния статут на областните центрове за ресурсно подпомагане като държавни обслужващи звена – извънучилищни педагогически заведения на територията на всяка област в страната.

Законопроектът не дава ясни гаранции, че във всички общини в България ще бъде създаден Център за подкрепа на личностното развитие, както и няма гаранции за пълното им финансиране от страна на общините. В тази връзка е наложително приемането на механизми и решения за увеличаване броя на ресурсните учители, като с това ще се увеличи норматива на часовете на ресурсно подпомагане на учениците със специални образователни потребности, а така също и осигуряването на ресурсното подпомагане в отдалечените от областния център общини.

3. По отношение на чл.192 (1) **По изключение и ако целите на образованието не могат да бъдат постигнати по друг начин**, за подкрепа и обучение на деца и ученици с интелектуални затруднения, с множество увреждания, със сензорни увреждания и с разстройства от

аутистичния спектър в детските градини и в училищата по чл. 37, ал. 1 и чл. 38, ал. 2, т. 1-3 може да се организират специални групи.

Така изписан текстът предполага субективизъм по отношение на неговото прилагане, което поставя много деца и ученици в неблагоприятно положение. Няма ясна конкретизация за случаите в които се прилага понятието „по изключение” и може да бъде предпоставка за дискриминация, което не е цел на настоящия закон.

Текстът в чл.192 включва и деца „...със сензорни увреждания и с разстройства от аутистичния спектър...”, което е твърде общо като група, тъй като разстройствата от аутистичния спектър включват деца с различни способности и познавателни умения. Самият факт, че се разделят на ниско и високо функциониращи аутистичните разстройства предполагат и различни прояви на дефицити, както и различни способности за развитие и включеност в учебния процес. Така общо изписана групата на разстройства от аутистичния спектър предполага некоректното класифициране на една голяма група деца. Това определя и общо отношение към вида и начина на обучение на деца и ученици с аутизъм. В тази група попадат и децата със сензорни нарушения. Няма ясно регламентиране, кои точно нарушения от тези групи попадат под чл.192 от закона. Голяма част от децата с разстройства от аутистичния спектър са и със сензорни нарушения, така те отговарят на две от точките по чл. 193, което предполага тяхното обучение в изнесени групи и паралелки по чл.37. Нашият опит показва, че не малка част от децата могат да се обучават и в масови паралелки, но така регламентиран текста би могъл да бъде предпоставка за сегрегация.

4. По отношение на чл.193 (1) За подпомагането на деца и ученици с интелектуални затруднения, с множество увреждания може да се организират и паралелки и групи на деца и ученици от детските градини и училищата по чл.37 в центровете за подкрепа на личностно развитие и в социалните услуги в общността.

Предложението ни е, децата и учениците със специални образователни потребности, за които всички форми на обучение в общообразователни училища са изчерпани, да се обучават в специализирани училища, които отговарят на техните образователни потребности.

5. Законопроектът препраща към Държавни образователни стандарти, които са с неясно съдържание. Предвид обществената значимост и насоченост на законопроекта, тези стандарти трябва да бъдат предоставени за обществено обсъждане заедно с проектозакона за предучилищното и училищното образование.

6. Друга част от закона, която би била предпоставка за некоректност е свързана с Обществените съвети.

Според чл.264 в общественения съвет са включени представители на родителите - минимум трима, представител на общината и за профилираните училища и представител на бизнеса. В частта на чл.267 са приписани експертни функции на лица, които нямат компетенциите за да ги поемат. Обществения съвет няма статут на контролиращ и инспектиращ орган за да има правомощията да дава оценки по отношение на точки 1, 4, 5, 6 от чл. 267, неговото предназначение е да има подпомагаща, а не контролираща и оценителна роля, каквато му се преписва в тази част на закона. Това само по себе си би поставило в позиция на конфронтация управляващия орган на съответното учебно заведение и обществения съвет, а в други случаи би се формализирал процеса, което обезсмисля неговото съществуване.

Като препоръка по отношение на тази част на закона, бихме искали да предложим поне един от представителите на родителите в обществения съвет регламентирано, да е родител на дете със специфични образователни потребности, тъй като той би бил пряко заинтересован от процесите на интегриране и приобщаване на децата със специфични образователни потребности и би защитавал техните интереси, както и в по-широка степен познава техните потребности.

19. 01. 2015г.

С уважение: Ивайло Райнов
Зам. председател на сдружени

